

**230. ROCZNICA
UCHWALENIA
KONSTYTUCJI
3 MAJA**

Konstytucja 3 maja, właśc. **Ustawa Rządowa z dnia 3 maja** – uchwalona 3 maja 1791 roku ustawa regulująca ustroj prawny Rzeczypospolitej Obojga Narodów. Powszechnie przyjmuje się, że Konstytucja 3 maja była pierwszą w Europie i drugą na świecie (po konstytucji amerykańskiej z 1787 r.) nowoczesną, spisaną konstytucją.

Uchwalona przez króla Stanisława Augusta Poniatowskiego wraz ze *stanami skonfederowanemi w liczbie podwójney naród Polski reprezentującemi*. Została zaprojektowana w celu zlikwidowania obecnych od dawna wad opartego na wolnej elekcji i demokracji szlacheckiej systemu politycznego Rzeczypospolitej Obojga Narodów. Konstytucja zmieniła ustroj państwa na monarchię dziedziczną, ograniczyła znacząco demokrację szlachecką, odbierając prawo głosu i decyzji w sprawach państwa szlachcie nieposiadającej ziemi (gołocie), wprowadziła częściowe zrównanie praw osobistych mieszczan i szlachty oraz stawiała chłopów pod ochroną państwa, w ten sposób łągdując nadużycia pańszczyzny. Konstytucja formalnie zniósła *liberum veto*.

Przyjęcie monarchicznej Konstytucji 3 maja spowodowało opozycję republikanów oraz sprowokowało wrogość Imperium Rosyjskiego, które od 1768 roku było protektorem Rzeczypospolitej i gwarantem nienaruszalności jej ustroju. W wojnie w obronie konstytucji Polska, zdradzona przez swojego pruskiego sprzymierzeńca Fryderyka Wilhelma II, została pokonana przez wojska rosyjskie Katarzyny Wielkiej, wspierające konfederację targowicką – spisek części polskich magnatów przeciwnych zmianie ustroju Rzeczypospolitej. Po utracie niepodległości w 1795 roku przez 123 lata rozbiorów przypominała o walce o niepodległość. Zdaniem dwóch współautorów Ignacego Potockiego i Hugona Kołłątaja była „ostatnią wolą i testamentem gasnącej Ojczyzny”.

Konstytucja przestała w praktyce obowiązywać (straciła znaczenie) 24 lipca 1792 roku (w momencie przystąpienia króla Stanisława Augusta Poniatowskiego do konfederacji targowickiej) – czyli po nieco ponad 14 miesiącach, w ciągu których Sejm Czteroletni uchwalił szereg ustaw szczegółowych, będących rozwinięciem jej postanowień^[5]. Przestała natomiast być obowiązującym aktem prawnym (została derogowana) 23 listopada 1793 roku. Sejm grodzieński uznał wtedy Sejm Czteroletni za niebyły i uchylił wszystkie ustanowione na nim akty prawne.

USTAWA
RZĄDOWA.

PRAWO UCHWALONE.

Dnia 3. Maia, Roku 1791.

A historical painting depicting the signing of the May 3rd Constitution in 1791. The scene is set in a grand, ornate hall with high ceilings and large windows. A large group of men, dressed in 18th-century attire, are gathered around a long table. Some are seated, while others stand, engaged in conversation or signing documents. The room is filled with flags and banners, and the atmosphere is one of significant historical importance. The painting is rendered in a classic, detailed style, capturing the essence of the event.

*Narodowe
Święto
Konstytucji
3 Maja*

Z okazji obchodów 230. Rocznicy Uchwalenia Konstytucji 3 Maja uczniowie wzięli udział w konkursach promujących wartości patriotyczne:

1. Konkursie plastycznym – „Historia Polski w plakacie – 230. rocznica uchwalenia Konstytucji 3 Maja”.
2. Konkursie wiedzy - literackim - Znam te postaci – obraz Jana Matejki „Konstytucja 3 Maja”.

Poniżej przedstawiamy wyróżnione prace konkursowe.

Fakty i ciekawostki!

- Konstytucja została uchwalona na Zamku Królewskim w Warszawie,
- Konstytucja 3 maja była pierwszą w Europie i drugą na świecie, po Stanach Zjednoczonych, ustawą zasadniczą,
- Obrady Sejmu były burzliwe. W czasie obrad król Stanisław August Poniatowski przemawiał trzy razy, wskazując pilną konieczność naprawienia dawnego ustroju. Gdy podniósł rękę na znak chęci zabrania głosu po raz czwarty, odebrano ten gest przypadkiem jako wezwanie do przyjęcia projektu przez aklamację. Co rzeczywiście nastąpiło,
- Autorami Konstytucji 3 maja byli: król Stanisław August Poniatowski, Ignacy Potocki, Hugo Kołłątaj i Stanisław Małachowski,
- Konstytucja wprowadziła trójpodział władzy na ustawodawczą, wykonawczą i sądowniczą,
- Konstytucja 3 maja znosiła takie „narzędzia władzy szlacheckiej” jak liberum veto, konfederacje, sejm skonfederowany oraz ograniczała prawa sejmików ziemskich.

Przyczyny i skutki uchwalenia Konstytucji 3 Maja

Przyczyny:

Skutki:

- dążenie do przeprowadzenia reform ustrojowych w Rzeczypospolitej, Sejmie,
 - chęć wzmocnienia pozycji króla,
 - dążenie do osłabienia pozycji magnaterii poprzez likwidację liberum veto,
- 3 maja,
- zapobieżenie dalszej ingerencji państw ościennych w sprawach wewnętrznych.

- * zlikwidowanie wolnej elekcji,
- * wprowadzenie zasady większości w
- * nadanie przywilejów mieszczanom,
- * zawiązanie konfederacji targowickiej,
- * wybuch wojny w obronie Konstytucji
- * zorganizowanie 2 rozbioru

KONSTYTUCJA

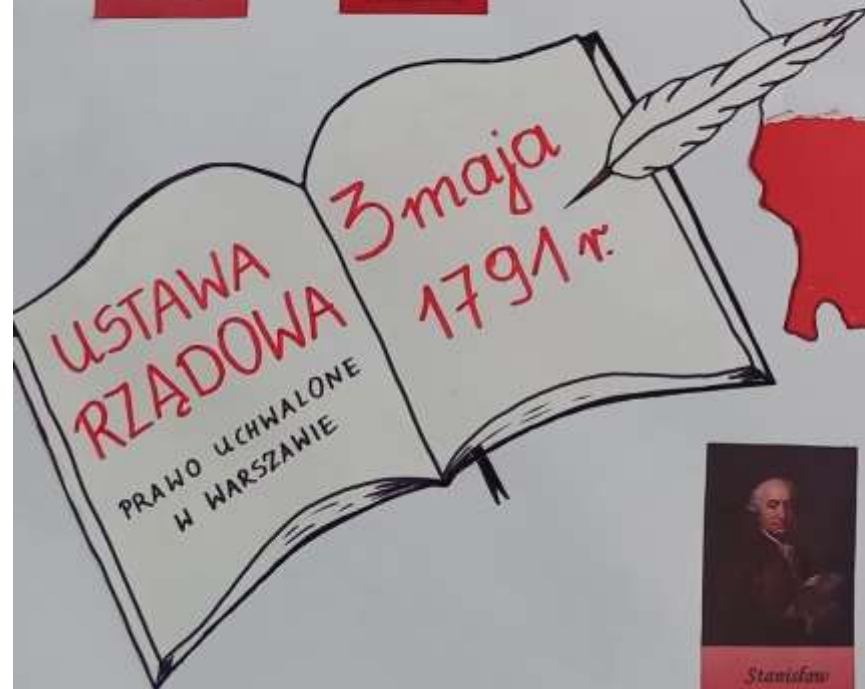
230. rocznica uchwalenia Konstytucji 3 maja

Hugo
Kołłątaj

Stanisław August
Poniatowski

Stanisław
Małachowski

Ignacy Potocki

Wiwat
Maj
3
Maj

1791r
Konstytucja
3 Maja

Jestem dumna, że jestem Polka

230 ROCZNICA UCHWALENIA KONSTYTUCJI 3 MAJA

Stanisław August
Poniatowski

Adam Stanisław
Krasiński

Ignacy Potocki

[illegible][illegible]

3 МАЈ

3 MAJA

230
ROCZNICA

1791 ← → 2021

Znam te postaci- obraz Jana Matejki „Konstytucja 3 Maja”.

Obraz Jana Matejki „Konstytucja 3 Maja 1791 rok” przedstawia bardzo ważne wydarzenie historyczne i związane z nim postaci. Na obrazie ukazany jest pochód posłów z Zamku Królewskiego do kolegiaty św. Jana w celu zaprzysiężenia przez króla tekstu konstytucji uchwalonej 3 maja 1791 roku przez Sejm Czteroletni.

W centrum obrazu widoczna jest postać marszałka Sejmu Wielkiego Stanisława Małachowskiego, który w prawej ręce trzyma uniesiony tekst Konstytucji 3 Maja. Marszałka niosą

dwaj posłowie Aleksander Linowski (reprezentował Małopolskę) i Ignacy Zakrzewski (reprezentował Wielkopolskę). Widoczna jest również postać króla Stanisława Augusta Poniatowskiego wchodzącego po schodach do kolegiaty św. Jana. Można także dostrzec postać Tadeusza Kościuszki, który trzyma sztandar. Natomiast przed pochodem na ziemi widoczna jest postać posła kaliskiego Jana Suchorzewskiego (przeciwnik konstytucji i reform), który pokazując swój sprzeciw próbuje zabić nożem swego syna. Drugą osobą niesioną przez posłów jest Kazimierz Nestor Sapieha- drugi marszałek Sejmu Wielkiego. Na koniu widoczny jest bratanek króla- księżę Józef Poniatowski. W centrum obrazu widoczny jest także współautor konstytucji Hugo Kołłątaj i Ignacy Potocki.

Konstytucja 3 maja została uchwalona w 1791 roku. Była ona pierwszą w Europie i drugą na świecie spisaną konstytucją. Autorami konstytucji byli: król Stanisław August Poniatowski, Hugo Kołłątaj i Ignacy Potocki. Konstytucja regulowała ustrój prawny Rzeczypospolitej Obojga Narodów. Wprowadzała trójpodział władzy na ustawodawczą, wykonawczą i sądowniczą. Konstytucja wprowadziła monarchię dziedziczną, ograniczyła prawa szlachty, zniósła liberum veto, wolną elekcję. Wprowadziła częściowo równe prawa osobiste dla mieszczan i szlachty oraz wzięła chłopów pod ochronę państwa. W dniu ustanowienia konstytucji przestała istnieć Rzeczpospolita Obojga Narodów o powstała Rzeczpospolita Polska.